

2024

MEB EKYS

MÜDÜR VE
MÜDÜR YARDIMCILIĞI

KONU ANLATIMI ve SORU BANKASI

GENEL KÜLTÜR

ATATÜRK İLKELERİ VE
INKILAP TARİHİ

DEĞERLER EĞİTİMİ

EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE ETİK

EĞİTİM BİLİMLERİ

MEVZUAT

SADE VE ANLAŞILIR BİR
DİLLE HAZIRLANAN
KONU ANLATIMI VE
SORU BANKASI

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı eğitim kurumlarına yönetici seçme ve görevlendirme yönetmeliğine göre hazırlanmış konu anlatımları ve sorular.

MEB EKYS

Müdür ve Müdür Yardımcılığı Sınavı

Hazırlık Kitabı

Konu Anlatımlı - Soru Bankası

Kalem Kitap Yayıncılık

ISBN: 978-605-73020-4-5

Tüm hakları saklıdır.

Yayıncı izni olmadan kısmen de olsa hiçbir şekilde çoğaltılamaz.

2023

Kapak Tasarım

Dizgi: CENK DİNÇER

Baskı ve Cilt

Ayrıntı Basım Yayın ve Matbaacılık Ltd. Şti.

İvedik Organize Sanayi 28. Cadde 770. Sokak No: 105/A Yenimahalle-Ankara

Sertifika No: 13987

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Cebeci Kampüsü

Cebeci-Çankaya-ANKARA

0 312 3633350-5020

Sertifika No: 40593

www.kalemkitap.com.tr

ÖNSÖZ

Değerli Okuyucularımız;

MEB EKYS Konu Anlatımlı Soru Bankası kitabımız, ÖSYM tarafından yapılacak olan Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Kurumları Müdür ve Müdür Yardımcılığı Seçme Sınavı'na hazırlık amacıyla alanında uzman yazar komisyonumuz tarafından kaleme alınmıştır.

Altı bölümden oluşan sınav konuları ayrı ayrı bölümler şeklinde işlenmiş, her bölümün girişinde geçmiş yıllarda sorulan çıkmış sorulara yer verilmiştir.

Her bölüm sonrasında o bölüme ilişkin çoktan seçmeli testlere yer verilmiş, böylece konunun iyice pekişmesi amaçlanmıştır.

Anlatılan konuların somutlaşması için konuların arasına püf noktalar, pratik çözümler, yazar notları ve tablolar eklenmiştir.

Sadeleştirilmiş ve ihtiyaca göre hazırlanmış öz ve net bilgilerden oluşan bu yayınınızın sınava hazırlanan siz değerli okuyucularımıza katkı sağlamasını diliyoruz.

Kalem Kitap
Ankara Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Fakültesi Cebeci Kampüsü

MEB EĞİTİM KURUMLARINA YÖNETİCİ SEÇME SINAVI (MEB EKYS)

GENEL BİLGİLER

- Sınavda adaylara çoktan seçmeli 80 sorudan oluşan, bir test uygulanacaktır.
- Cevaplama süresi 150 dakika (2,5 saat) olacaktır.
- Değerlendirme sırasında yalnız doğru cevaplar dikkate alınacak, yanlış cevaplar dikkate alınmayacaktır.
- Adayların doğru cevap sayıları toplanarak 100 tam puan üzerinden sınav puanları hesaplanacaktır. Her doğru cevap 1.25 ile çarpılarak toplam puan hesaplanır.
- Sınavda 60 ve üzeri puan alanlar başarılı sayılacaktır.
- Sınav sonuçları 3 yıl geçerli olacaktır.

Yazılı sınav konuları ve ağırlıkları:

- a) Genel kültür: %20.
- b) Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi: %10.
- c) Değerler eğitimi: %10.
- ç) Eğitim ve öğretimde etik: %10.
- d) Eğitim bilimleri: %30.
- e) Mevzuat : %20.

T.C. Anayasası,
222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu,
657 sayılı Kanun,
1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu,
3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun,
4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun,
4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu,
5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu,
5442 sayılı İl İdaresi Kanunu,
1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Millî Eğitim Bakanlığı başlıklı Onuncu Bölümünde yer alan hükümler

İÇİNDEKİLER

A) GENEL KÜLTÜR: %20	5
1. Tarih.....	6
2. Coğrafya	22
3. Genel Kültür	39
B) ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILÂP TARİHİ: %10	48
4. Atatürk İlkeleri Ve İnkılâp Tarihi	49
C) DEĞERLER EĞİTİMİ: %10	72
5. Değerler Eğitimi	73
Ç) EĞİTİM VE ÖĞRETİMDE ETİK: %10.	91
6. Eğitim Ve Öğretimde Etik	92
D) EĞİTİM BİLİMLERİ: %30.	110
7. Eğitim Yönetimi ve Denetiminin Kuramsal Temelleri ve Süreçleri	111
8. Eğitimde İnsan Kaynakları Yönetimi	125
9. Eğitim Yöneticilerinin Yeterlik Alanları Test	135
10. Eğitim ve Öğretim Uygulamaları	148
11. Okul Güvenliği, Sağlığı ve Kriz Yönetimi Deneme Sınavı	166
E) MEVZUAT : %20.	178
12. T.C. Anayasası	179
13. 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu	200
14. 657 sayılı Kanun	211
15. 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu	239
16. 3071 sayılı Dilekçe Hakkının Kullanılmasına Dair Kanun	252
17. 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun	257
18. 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu	264
19. 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu	280
20. 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu	305
21. 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Millî Eğitim Bakanlığı başlıklı Onuncu Bölümünde yer alan hükümler	315

GENEL KÜLTÜR

MEB EKYS Müdür ve Müdür Yardımcılığı Sınavı Hazırlık Kitabı

1. TARİH

Önemli Bilgi:

Bu bölümden adaylara 5 soru sorulmaktadır.

Çıkmış Sorular Analizi:

Çıkmış soruların konu başlıkları:

1. Türk Devletlerinde Din Ve İnanç
2. Bozkır Hayatında Yaşam
3. Türk toplumdan Töre
4. Türk İslam Devletlerinde Sağlık Kurumları
5. Türk-İslam Devletlerinde Hükümdarlık Anlayışı
6. Türk İslam Devletleri'nde Minyatür
7. Selçuklularda yönetim anlayışı
8. Karahanlılar Döneminde Ribat Kavramı
9. Osmanlı Devleti'nde Kadı
10. Osmanlı Devleti'nde Alfabe Reformu
11. Osmanlı Devleti'nde Kalemîye Sınıfı ve ReisülKüttap
12. Osmanlı Devleti'nde Divanı Hümayun'da Seyfiye Sınıfı ve Sadrazam
13. Osmanlı Devleti'nde Bazı Kurumların Eğitim-Öğretim İşlevi
14. Osmanlı Devleti'nde Vakıflar
15. Osmanlı Devleti'nde Topkapı Sarayı'nda idari bölümler
16. Bilim Adamı Ali Kuşçu
17. Bilim Adamı Harezmi

İLK TÜRK DEVLETLERİ

Ülke: Orta Asya Türk kültüründe 'il' kelimesine karşılık kullanılır.

Kut: İslamiyet öncesi Türk devletlerinde devleti yönetme yetkisinin hükümdara Tanrı tarafından verildiğine inanılan anlayış.

İkili sistem: Ülke yönetiminin iki idari kısma ayrılması
İlk Türk Devletlerinde sınırların zamanla genişlemesi nedeniyle ortaya çıkan yönetim sorununu gidermek için uygulanan idari sistem.

Yabgu: Türk Devletlerinde ülke ikiye ayrılarak yönetilirdi. Doğu kısmı Hükümdar(Kağan) tarafından yönetilirken, ülkenin batı kısmını yöneten hanedan üyesidir.

Hatun: Türk devletlerinde Kağan'ın eşidir ve devlet işlerinde söz sahibidir. Gerektiği zamanlarda devlet reisliği ve naiplik (vekillik) de yaparlar.

Kurultay (Kengeş) (Toy) : İlk Türk devletlerinde ülke meselelerinin görüşülüp karara bağlandığı yer.

Şad: Hanedan üyesi komutanlara verilen isim.

Tigin (Elig): İlk Türk devletlerinde kağanın erkek çocuklarına tecrübe kazansınlar diye bazı bölgelerin yönetimi verilirdi. Kağanın erkek çocuklarına bu isim verilir.

İlk Türk devletlerinde Kağan'ın kullandığı unvanlar

Kağan; bilge, alp (kahraman), erdemli ve adaletlidir.

Kullandığı unvanlar; kağan, hakan, tanhu, şanyü, han, yabgu, idikut, ilteber, erkin, ilteriş.

İlk Türk devletlerinde bağımsızlık sembolleri

Otağ (hakan çadırı), örgin (taht), kılıç, nevbet (davul), kur (kemer), berge (kamçı), kama (bıçak), kotuz (sorguç), tuğ (sancak), ordu, yay, toy (ziyafet).

Mete Han: Türk ordu teşkilatını 10'luk sisteme göre ilk kuran Büyük Hun Hakanı.

Gök Tanrı: Türkler, İslamiyet'ten önce tek bir Tanrının evreni yarattığına ve gökte oturduğuna inanıyorlardı. Öldükten sonra dirileceklerine inandıklarından, ölülerini atı, eşyaları ve silahıyla birlikte gömüyorlardı. Bu dine Gök Tanrı inancı denir.

Balbal: Eski Türkler, mezarlara ölünün sağlığında öldürdüğü düşman sayısı küçük heykeller dikerlerdi. Bu heykellere balbal denir.

Uygurlar: İlk Türk Devletlerinden olup; öncelikle Maniheizmi, daha sonra da Budizm'i kabul eden devlet.

Hazarlar: Türk Halkları içinde Yahudiliği kabul eden tek kavim.

Şaman (kam) : Bir çeşit sihirbazlıktı ve irsi (kalıtsal) olduğuna inanılırdı. Eski Türklerde sihir ilmini bilen bu kişilere Şaman (kam) denirdi.

Töre: İslamiyet'ten önceki Türk toplumlarında devlet ve halk arasındaki ilişkileri belirleyen kurallara denir.

Göktürkler

İlk Türk alfabesi kullanılmıştır

38 harften (4 sesli + 34 sessiz) meydana gelen, ilk defa Orhun Nehri kıyısındaki kitabelerde rastlanan alfabe Göktürk Alfabesi'dir.

Türklerin tarih boyunca kullandıkları alfabeler

Göktürk, Uygur, Sogol, Brahmi, Süryani, Arap, Kiril ve Latin

Eski Türklere ait başlıca destanlar

Hunların(Oğuzların) → Oğuz Kağan Destanı

İskitlerin (Saka) → Alper Tunga Destanı – Şu Destanı

Göktürklerin → Ergenekon Destanı

Uygurların → Göç ve Türeyiş Destanları

Kırgızların → Manas Destanı

Orhun Abideleri

Göktürkler dönemi eğitiminin öğreti ve hedeflerini ortaya koyan en önemli kaynak niteliğini taşıyan yazıtlar, dönemi hakkında bilgi vermekle kalmayıp geleceğe ilişkin uyarılarıyla topluma ve liderlere yol göstermiştir.

Günümüzde Moğolistan sınırları içinde yer alan bu eser, ilk defa Danimarkalı Vilhelm Thomsen tarafından 1893 yılında okunmuştur.

TARİH - TEST 1

1. İlk Türk devletlerinde hakanın erkek çocuklarına Tigin denirdi. Tiginler boylara yönetici olarak atanırlardı. Yalnızca bu bilgilere dayanarak;

- I. Hükümdar adayı olarak görülmüşlerdir.
II. Taht mücadelesine katılmaları engellenmek istenmiştir.
III. Devlet idaresinde tecrübe kazanmaları amaçlanmıştır.

Yargılarından hangileri savunulabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) II ve III

2. Aşağıdakilerden hangisi İslamiyet'ten önceki Türk devletlerinde devlet sorunlarının ve işlerinin görüşülerek karara bağlandığı meclistir?

- A) Kam
B) Kengeş
C) Tudun
D) Buyruk
E) Şad

3. I. Alp Er Tunga Destanı
II. Manas Destanı
III. Şu Destanı

Yukarıdakilerden hangileri İskitlere aittir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I ve III

4. Aşağıdakilerden hangisi Uygurların diğer Türk topluluklarına göre medeniyet alanında daha ileri olmalarının nedenlerinden biri değildir?

- A) Yeni topraklar ele geçirmiş olmaları
B) Yerleşik hayata geçmeleri
C) Bilim alanında gelişmiş olmaları
D) Tarım tekniğinde ilerlemiş olmaları
E) Ticaret ve sanatla uğraşmaları

5. Aşağıdaki devlet ve destan eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Uygurlar: Türeyiş Destanı
B) Göktürkler: Ergenekon Destanı
C) Hunlar: Oğuz Kağan Destanı
D) Uygurlar: Göç Destanı
E) Göktürkler: Manas Destanı

6. İslamiyet'ten önce kurulan Türk devletlerinde ülke hükümdar ve ailesinin ortak malı sayılmıştır.

Bu durumun yol açtığı en önemli sonuç aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Devletler askeri yönden gelişmiştir.
B) Merkezi otorite güçlenmiştir.
C) Devletlerin ömürleri kısa olmuştur.
D) Yeni toprakların alınması kolaylaşmıştır.
E) Ülke yönetimi kolaylaşmıştır.

7. - Göçlerden sonra Orta Asya'da kalmışlardır.
- Otuz sekiz harfli bir alfabe kullanmışlardır.
- Kurucuları Bumin Kağan'dır.

Yukarıda bilgileri verilen Türk devleti aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Hun Devleti
B) Göktürk Devleti
C) Kırgız Devleti
D) Uygur Devleti
E) Karluk Devleti

8. I. Manas Destanı
II. Orhun Yazıtları
III. Karabalgasun Yazıtları

Yukarıdakilerden hangileri Göktürkler'e aittir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) II ve III

9.- Göktürk Alfabesi ile yazılmıştır.

- Türk adının geçtiği ilk Türkçe metindir.
- Türk tarihini aydınlatan ilk Türkçe kaynaktır.

Yukarıda özellikleri verilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Orhun Yazıtları
B) Divan-ı Lügatit Türk
C) Şehname
D) Karabalgasun Yazıtları
E) Manas Destanı

DEĞERLER EĞİTİMİ

MEB EKYS Müdür ve Müdür Yardımcılığı Sınavı Hazırlık Kitabı

Önemli Bilgi:

Son yapılan düzenlemeye göre bu bölümden adaylara 8 soru sorulmaktadır.

Çıkmış Sorular Analizi:

Çıkmış soruların konu başlıkları:

1. Değerlerle İlgili Özellikler
2. Değerler – Pragmatist Yaklaşım
3. Öykü İçinde Değerin Fark Edilmesi
4. Örtük Program
5. Ahlaki Muhakeme
6. Sorumluluk – Değer
7. 2018 Yılında Belirlenen Kök Değerler
8. Kohlberg – Ahlaki Gelişim Programı – Araçsal İlişkiler
9. Değerlerin Sınıflandırılması – Sponger (Politik)
10. Duyarlılık – Sorumluluk
11. Adil Topluluk Okulları Felsefesi – İlerlemecilik
12. Telkin Yoluyla Değerler Eğitimi - Davranışçı Kuram
13. Merhamet ile Adalet İkilemi
14. Değerlerin Özellikleri
15. Dayanışma – Yardımseverlik
16. Değer Aşılama
17. Schwartz'ın Değer Grupları
18. Değerlerin İşlevleri
19. Türk İslam Bilgini Yusuf Has Hacip
20. Platon ve Görüşleri
21. Kültür Kavramı
22. Eylem Öğrenme Yaklaşımı
23. Realizm ve Özellikleri
24. Değer Geliştirme Yaklaşımı Özellikleri

DEĞERLER EĞİTİMİ**Değer:**

Bir toplumun devamını sağlayan, toplumun çoğunluğu tarafından benimsenmiş ortak davranış biçimlerini oluşturan; kaynağını eğitim, sosyal, ekonomik, psikolojik, dini, ahlaki, sistemlerden alan bir davranış tarzına denir. Toplum tarafından benimsenmiş olan milli ve manevi davranış kalıplarıdır.

Değer kavramı birçok anlama gelebilir:**Ahlaki Açıdan:**

Bir şeyin önemini belirlemeye yarayan soyut ölçüt, bir şeyin değdiği karşılık, kıymet.

Ekonomik Açıdan:

Bir şeyin para ile ölçülebilen karşılığı, bedel, kıymet, paha, valör.

Değerler Felsefesi Açısından (Aksiyoloji):

Kişinin isteyen, gereksinim duyan bir varlık olarak nesne ile bağlantısında beliren şey.

Matematikte:

Bir değişkenin veya bilinmeyen sayı ile anlatımı.

Toplum Biliminde:

Bir ulusun sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi manevi öğelerin bütünü anlamlarına sahiptir.

Değerlerin Özellikleri:

- Değer, bilinçli ve amaçlı bir davranış gerektirir. Bir kişinin bir harekette, davranışta bulunmadan önceki referans noktası olarak işlev görür.
- Değerler kültür içinde şekillenir. Bir kültür gelişme sürecinde değerlerle şekillenir.
- Değerler kişinin karakterine entegre olarak kişiliğinin bir parçası haline gelir ve kişiyle özdeşleşir.
- Değerler bireyin hem zihinsel hem de duygusal yönünü yansıtan ifadelerdir. (Gökçe, 1994.)
- Değerler toplumdaki farklılıkları gösterebilir.
- Değerler zamanla değişebilir.
- Bütün değerler aynı önem derecesine sahip değildir.
- Değerlerin birlik ve beraberlik duygularının oluşmasında önemli işlevi vardır.
- Değerler duygularımıza bağlı inançlardır.
- Değerler, toplumsal denetimi sağlamaya yarar.
- Değerler, bireylerin statü ve rollerini seçmelerine yardımcı olur.
- Değerler, kişilerin toplum tarafından değerlendirilmesinde bir ölçüt olarak görev yapar.

MEB Ve UNESCO'nun Okullarda Kazandırılması Desteklenen Temel Değerler Listesi (Yaşayan Değerler Eğitim Programı)

İş birliği	Özgürlük
Mutluluk	Dürüstlük
Sevgi	Alçakgönüllülük
Barış	Saygı
Sorumluluk	Sadelik
Hoşgörü	Birlik

Robert Edgerton'un Evrensel Değerleri

Gerçeğe saygı/ Kişisel bütünlük/Hakkaniyet/Hizmet/İnsan onuruna saygı/Sevgi

Schwartz Temel Kişisel Değerleri

Güç/Başarı/Hazcılık/Uyarılımlı/Özyönelim/Evrenselcilik/İyilikseverlik/Geleneksellik/Uyuma/Güvenlik

Değerler Eğitiminin Felsefi Temelleri

FELSEFİ AKIM	TEMSİLCİLERİ	SAVUNDUĞU İLKE
İdealizm	Sokrates-Platon	Değerler mutlak ve içseldir, değiştirilemez ve evrenseldir.
Realizm	Aristo	Erdem, gerçek yaşamdaki bilgelikle mümkündür.
Pragmatizm (Faydacılık)	David Hume James Mill Jeremy Bentham	Bir davranışın iyiliği ya da kötülüğü sonuçlarına bağlı olarak değerlendirilmelidir.
Ödev Ahlakı	Immanuel Kant	Bir insan bir şeyi, evrensel bir kural olarak diğerleri de yapacaksa yapmalıdır.
Sosyal Adalet	John Rawls	Toplumun en alt tabakasında olanların refahını ve iyiliğini artıran şeyler adildir.

Sokrates İdealizm:

- Değerler mutlak ve değişmezdir. Yani değerler göreceli değil nesnedir.
- Değerler insanların varlık şemalarından ve olayları kavrama, yorumlamalarından bağımsız olarak vardır ve biriciklerdir.

Platon İdealizm:

- Platon'un mağara istiaresinden hatırlayacağımız gibi varlıklar idealar âleminin bir yansımasıdır.
- İnsanların ahlaki olarak en yüksek ulaşabileceği hedef ideaların bilgisinde oluşan erdemdir.
- Belirli mutlak bir bilgiden ve insanların bu hedeflere ulaşmasının erdemli bir davranış olduğundan bahsediyor.

Aristo Realizm:

- Aristo'ya göre iyi en önemli ve biricik bir hedeftir.
- İnsanların davranışları en yüksek derecede iyiyi hedeflemektedir.
- Her davranış bir iyiyi amaçlar daha sonra da en yüksek iyiyeye doğru hedefe yol alır.

Bentham Faydacılık:

Bentham, faydacılığı ahlakın ve yasaların temelini çok insanı mutlu etmek üzere kurulu olduğunu savunur.

Mill Faydacılık:

Mill'e göre faydacılık için tek önemli unsur mutluluk sağlayan eylemlerdir. Eylemler fayda, mutluluk sağlıyorsa iyi, mutsuzluk ya da acı sağlıyorsa kötü olarak tanımlar.

Pragmatik Felsefe:

İnsanın çevresinde meydana gelen olgu ve olaylara karşı gösterdiği tepkilerden temel aldığını, rölativist olduğunu savunur.

Hume Faydacılık:

Ahlaki gelişimde bilişselden ziyade duyuşsal özelliklerin ön planda olduğunu savunur.

Kant'ın Ödev Ahlakı:

- Kant bireylerin ahlaki özerkliğini ön plana alır.
- İnsanların kendi oluşturduğu kurallar dizgesiyle hareket etmesi gerektiğini ön plana alır.
- İnsanların yaptıkları davranışların, evrensel bir yasa haline gelebilecek bir sorumluluğa uygun olmasını ister.

Rawls Sosyal Adalet Kuramı:

- John Rawls sosyal adalet kuramını Kant'ın fikirlerine açıklık getirecek şekilde oluşturmuştur.
- Rawls, kuramında adalet ve hakkaniyet kavramlarını vurgular.
- Sosyal adalet değerinin gelişiminde en etkili faktör ekonomik eşitsizliktir.
- Diğer önemli faktörler ise terör olaylarının yaygınlaşması, sosyal paylaşımın kolaylaşması, çevre sorunları ve küresel ısınmadır.
- Rawls'a göre eşitlik, toplumun en alt tabakalarına eşitsizlik yarattığı zaman adil değildir.
- Eşitlik, ancak bu kitleye yarayacak şekilde işlev görüyorsa o zaman adildir.
- Rawls bireyin dokunulmazlığının toplumun genel yararına dahi olsa her durumda olacağı düşüncesini savunur.

DEĞERLER EĞİTİMİ TEST 1

1. Okullarda Değerler eğitimi ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Değerler eğitimi uygulamalarında 1739 Sayılı Millî Eğitim Temel Kanununda yer alan Türk Millî Eğitiminin Genel Amaçları ile öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyi, ilgi, yetenek ve öğrenim seviyeleri dikkate alınır
- B) Değerler eğitimi bireylerin davranışlarını sorgulayan, insanları olumlu yönde destekleyen ve daha güzel, yaşanabilir yarınlar için insanda bulunması gereken değerlerin öğretilmedir.
- C) Değerler eğitimi öğrencilerin, kendi çıkarlarına en uygun seçimleri yapabilmelerine imkân sağlayan bilgi, beceri ve yeteneklerinin geliştirilmesini sağlar.
- D) Değerler eğitimi, öğrencileri küresel ve çok kültürlü bir dünyaya hazırlar.
- E) Değerler eğitimi öğrencileri hayatın gerçekleriyle yüzleştiren, eleştirel düşüncelerini teşvik ederek sorumlu davranmalarını sağlayacaktır.

2. Aşağıdakilerden hangisi Değerler Eğitiminin Amaçlarından değildir?

- A) İyi karakterli bireyler yetiştirmek
- B) Temel değerleri pekiştirmek
- C) Çocukların kendilerine ve topluma yararlı olacak temel değerleri psikolojik, bilişsel ve sosyal gelişimlerine uygun olarak kazanmalarını sağlamak
- D) Davranışlarında kendisinden çok başkalarını düşünmek
- E) Çocukların kazandıkları değerleri davranışla ifade etmeleri yönünde fırsat vermek

3. Aşağıdakilerden hangisi Milli ve Manevi değerler arasında gösterilemez?

- A) Turistleri çeken coğrafi güzellikler
- B) Akraba ziyaretleri
- C) Rekabet
- D) Ülkeye olumlu katkıda bulunan kişiler
- E) Bayrak

4. Aşağıdakilerden hangisi Robert Edgerton'ın üç yüz uygarlığı inceleyerek tespit ettiği evrensel değerlerden değildir?

- A) Hakikate hürmet
- B) İnanç ve din
- C) Kişisel Bütünlük
- D) Hizmet
- E) Sevgi

5. Ahlaklı ve erdemli insan, kendisini tanıyan, tanımaya gayret eden, özellikle, farkına vardığında kendisine acı veren eksiklikleri ile yüzleşme cesaretini gösterebilen insandır. İnsan ilişkilerinin temelinde güven yatar. İnsanların Mevlana'nın deyişiyle " Ya olduğun gibi görün, ya da görüldüğün gibi ol." şeklinde ifadesini bulan bir insana güvenmemeleri mümkün değildir.

Yukarıdaki ifadeler Edgerton'un tespit ettiği hangi evrensel değer ile ilgilidir?

- A) Kişisel bütünlük
- B) İnsan haysiyetine hürmet
- C) Hakkaniyet ve adalet
- D) Hakikate hürmet
- E) Sevgi

6. Çokça kullanılan ve yüksek düzeyde öğretmen merkezli bir yaklaşımdır. Bu öğretim yaklaşım, anlatım, gösteriler, alıştırtma- tekrar yapma, didaktik soru sorma gibi yöntemleri içermektedir. Tümdengelimci bir yapıya sahiptir, bilginin verilmesinde etkilidir. Bu yaklaşımda önce kural veya genellemeler sunulur, daha sonra verilen örneklerle bu kural ve genellemeler desteklenir.

Yukarıda bilgileri verilen Değerler Öğretimi Yaklaşımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Değer Analizi Yaklaşımı
- B) Karakter Eğitimi
- C) Bütüncül Yaklaşım
- D) Değerleri Belirginleştirme Yaklaşımı
- E) Değerlerin Doğrudan Öğretimi Yaklaşımı

7. Aşağıdakilerden hangisi Kohlberg'in Adil Topluluk Okulları eğitim anlayışındaki değerler öğretimi esaslarından değildir?

- A) Temel değerleri irdelemek
- B) Toplumsal etkileşimi sağlamak
- C) Mantıksal çözümlene ve akıl yürütmeyi güdülemek
- D) Sorumluluğu belli bir kişiye vermek
- E) Demokratik bir ortamda rol almayı sağlamak

8. Aşağıdakilerden hangisi Milli Eğitim Bakanlığınca belirlenen değerlerden değildir?

- A) Özgüven
- B) Adil olma
- C) Empati
- D) Örnek olma
- E) Liderlik

EĞİTİM BİLİMLERİ

MEB EKYS Müdür ve Müdür Yardımcılığı Sınavı Hazırlık Kitabı

7. EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİNİN KURAMSAL TEMELLERİ VE SÜREÇLERİ

Önemli Bilgi:

Son yapılan düzenlemeye göre bu bölümden adaylara 5-6 soru sorulmaktadır.

Çıkmış Sorular Analizi:

Çıkmış soruların konu başlıkları:

- 1) HenriFayol – Yönetim Süreçleri Yaklaşımı
- 2) X Kuramı Özellikleri
- 3) Okulun Politik Görevleri
- 4) Okul Sistemleri
- 5) Örgütsel Davranış – Örgütsel Vatandaşlık
- 6) MaxWeber Rasyonel Otorite Örgütün Özellikleri
- 7) Entropi Kavramı
- 8) Yönetim Süreçlerinden İletişim – Etkileme
- 9) Sanatsal Denetim Modeli
- 10) Gelişimsel Denetim ve Yönlendirici Yaklaşım
- 11) Örgütsel Sessizlik ve Örgütsel Davranış
- 12) Ekstra Program
- 13) Klasik Yönetim Yaklaşımı
- 14) Tek Döngülü Öğrenmeyle Gerçekleştirme
- 15) Yönetim Süreçleri ve Karar Verme
- 16) Kliniksel Denetim Modeli
- 17) Alt Sistemler – Yaşatma
- 18) Dönüşümcü Liderlik Kavramı
- 19) Örgütsel Kültür Kavramı
- 20) Öğretimsel Liderlik Kavramı
- 21) Örgütsel Adalet Türleri – İşlemsel
- 22) Türk Milli Eğitiminin Temel İlkeleri
- 23) Felsefi Akımlardan Varoluşçuluk Özellikleri
- 24) Yönetim yaklaşımları
- 25) Yönetim kuramları
- 26) Karar verme süreci
- 27) Eğitimsel denetim

Yönetimin Amaçları

- Düzen amacı
- Ekonomik amaçlar
- Kültürel amaçlar

Yönetimin Özellikleri

- Beşerilik
- Hiyerarşi
- Amaç
- Demokratiklik
- İş bölümü ve uzmanlaşma
- Grup
- İşbirliği
- İletişim
- Koordinasyon
- Yetki
- Yaratıcılık
- Evrensellik

Beşerilik: İnsanın, yalnızca insanlarla olan ilişkisinde yönetim faaliyetinin söz konusu olduğu özelliktir.

Yönelme: Planlama ve örgütlemeye karar verilen örgüt amaçlarını gerçekleştirmek için bütün örgütün o amaçların gerçekleştirilmesi için yönlendirilmesi.

Amaç: Örgütün belirli bir amacının olması ve bu amacının iş görenlerce benimsenmiş olması özelliği

İş bölümü ve uzmanlaşma: Örgütün amacına ulaşabilmesi için işin parçalara bölünmesi ve o işte uzman olanların o bölümde görevlendirilmesi özelliği.

Yönetimin Fonksiyonları (İşlevi)

- Planlama
- Örgütleme
- Yönelme
- Denetim

Yöneticilerin Sorumluluk Açısından Sınıflandırılması Aşamaları:

- Fonksiyonel yönetici
- Genel yönetici
- Proje yöneticisi

Yöneticilerin Hiyerarşik Olarak Sınıflandırılması Aşamaları

- Üst düzey
- Orta düzey
- Alt düzey

Yönetim Şekilleri

- Otoriter
- Yarı otoriter
- Demokratik

Yöneticilerin Üstlendiği Ana Roller

Bireylerarası rol: Temsil rolü, lider rolü, ilişki rolü.

Bilgisel rol: Kontrol rolü, dağıtma rolü, sözcülük rolü.

Karar verici rol: Girişimcilik, anlaşmazlık çözme, kaynak dağıtma, müzakerecilik rolleri.

Lider: Bir amaca doğru örgüt çalışanlarını peşinden sürükleyen ve onları belirli amaçlar doğrultusunda davranışa sevk eden kişidir.

Yönetici: Bir grup insanı belirli amaçlara ulaştırmak için uyumlu ve takım ruhu içinde çalıştıran, fiziki, mali ve bilgi kaynaklarını planlayan, organize eden, yönlüten, koordine eden ve kontrol eden kişidir.

Liderlik Teorileri

- Özellik Teorisi
- Davranışsal Liderlik Teorisi
- Durumsal Liderlik Teorisi

Özellik Teorisi

Bir kişinin lider olabilmesi için zekâ, özgüven, kararlılık, dürüstlük, sosyalleşebilme yeteneği gibi çeşitli özelliklere sahip olması gerekmektedir.

Davranışsal Liderlik Teorisi

Liderliğin doğuştan gelen bir ayrıcalık olmadığını, eğitimle bireylere liderlik özelliklerinin kazandırılabilceğini ileri süren teoridir.

Durumsal Liderlik Teorisi

Çevresel koşullar liderin liderlik tarzını ve davranışlarını etkilemekte ve şekillendirmektedir. Lider değişen ortama uygun özellikler taşımalı ve mümkünse kendisini çevre koşullarına hızlı bir şekilde adapte edebilmelidir.

EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİNİN KURAMSAL TEMELLERİ VE SÜREÇLERİ TEST 1

1. Karar verme, yönetim sürecinin merkezinde yer alan zihinsel bir süreçtir. Kurumsal kararların verilmesinde genel itibarıyla, üst yönetim kurumun genel amaç ve ilke kararlarını (stratejik), orta kademedekiler taktik kararları, alt kademedeki yöneticiler ise teknik ve rutin kararlar (operasyonel) verirler.

Kurumsal kararların verilmesinde genel anlamda alt kademedeki yöneticiler hangi tür kararları verirler?

- A) Genel amaç kararları
- B) Teknik ve rutin kararlar
- C) Taktik kararlar
- D) Stratejik kararlar
- E) İlke kararları

2. Planlama; Örgütün amaçlarının gerçekleştirilmesi için eldeki kıt kaynakların akılcı bir biçimde kullanılması ve geleceğe yönelik kararların alınmasıdır.

Aşağıdakilerden hangisi planlamanın ilkeleri arasında ver atmaz?

- A) Örgütsel amaçların belirlenmesi
- B) Hedefe yönelik olmalıdır
- C) Geliştirilebilir olmalıdır
- D) Katılımlı olarak hazırlanmalıdır
- E) Süreklilik göstermelidir

3. Denetim ve Değerlendirme: Yönetim süreci boyunca; verilen kararın, yapılan planlamanın, örgütlemenin, kurulan iletişimin, etkilemenin ve eşgüdümlemenin sağlıklı bir sonuç verip-vermediğini ortaya çıkarma sürecidir.

Yönetimde değerlendirme, var olan durumla olması gereken (amaçlanan) durum arasındaki farkı ortaya çıkarmaya dönüktür. Değerlendirme; yakından ve uzaktan olmak üzere iki şekilde yapılabilmektedir.

Buna göre uzaktan değerlendirme aşağıdakilerden hangisi tarafından gerçekleştirilir?

- A) Okul Müdürü
- B) Okul Aile Birliği
- C) Müfettişler
- D) Öğretmenler
- E) Öğrenci velileri

4. Okul işletmesi, eğitimde kullanılacak bina, tesis ve araçların kullanıma hazırlanması, ekonomik ihtiyaçların karşılanması ile ilgili işlerin yapılmasını kapsar.

Aşağıdakilerden hangisi okul işletmesi ile ilgili yapılan başlıca işlerden biri değildir?

- A) Kooperatif ve kantin işleri
- B) Sivil savunma ve güvenlik işleri
- C) Hesap işleri
- D) Yazı işleri
- E) Nöbet hizmetleri ile ilgili işler

5. Bu kuramda, klasik kuramcıların işgöreni salt ekonomik açıdan ele alarak bir makine gibi gördüklerini ve işgöreni tembel, işini sevmeyen, denetlenmeden çalışmayan, işten kaçan vs. bireyler olarak gördüklerini ifade etmiştir.

McGregor'e göre aşağıdakilerden hangisi X Kuramının insan davranışları hakkındaki varsayımlarından değildir?

- A) İnsan değişiklikten hoşlanmaz ve örgütsel sorun çözmede yaratıcı değildir.
- B) İnsanlar yeterince motive edilirse kendini yönetebilir ve öz denetim duygusu geliştirebilir.
- C) İnsan sorumluluktan kaçır, yönetilmeyi tercih eder, hırslı değildir, güvenliği ön planda tutar.
- D) İnsanlar örgüt amaçları doğrultusunda çaba göstermeleri için zorlanmalı, denetlenmeli, yönetilmeli ve ceza ile korkutulmalıdır.
- E) İşveren saftır, kolayca kandırılabilir.

6. Çevreden girdi alır.

Çevreden aldığı girdileri işler.

Çevreye çıktı verir.

Çevreden girdi sağlanması ve çevreye çıktı olarak sunulması işlemi döngüselidir.

Bir ürünün üretimi için, ihtiyaç duyulandan daha fazla girdi alarak saklarlar ve kriz dönemlerinde varlıklarını bu stoklarla sürdürürler.

Yukarıda bazı özellikleri verilen kuram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sistem 4 Örgüt Modeli
- B) Genel Sistemler Kuramı
- C) Açık Sistem Kuramı
- D) X ve Y Kuramı
- E) Olumsuzluk Kuramı

